

Za mjesto u dvorani tražila se je „karta više“

Drugi put do pravde

■ **Hrvoje Pauković: Centar za mirenje HUO-a osnovan je odlukom svih članica HUO-a što pokazuje veliku želju samih osiguravajućih društava za mirnim rješavanjem sporova i izbjegavanjem dugotrajnih i najčešće vrlo skupih sudske parnica**

Iako je Zakon o mirenju donesen još 1. listopada 2003., dakle prije gotovo pet godina, vrijednost njegovih odredbi potvrđuje se tek unazad godinu, dvije dana. Potvrđeno je to i na stručnom skupu “Mirenje u sporovima iz osigurateljnih i odštetnih odnosa”, koji je početkom svibnja održan na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu. Povod za održavanje ovog skupa bilo je predstavljanje jednogodišnjeg rada i iskustava Centra za mirenje Hrvatskog ureda za osiguranje, a aktualnost teme potvrđena je izuzetnim odzivom skupu tako da se za ulazak u dvoranu, novinarski rečeno, tražila karta više.

Uvodno svakako treba istaknuti da je za brži razvoj instituta mirenja kao načina izvansudskog rješavanja sporova umno-

gome zaslužan i pilot projekt “Mirenje pri sudovima” započet 2006. godine u nekim općinskim i trgovačkim sudovima. Ovim se projektom po prvi puta strankama u parničnom postupku, na dijelu hrvatskih sudova, pružila mogućnost da svoje sporove riješe u procesu mirenja, odnosno na za njih pogodniji, brži i jeftiniji način. U razdoblju od 2008. do 2010. godine takav način rješavanja sporova proširit će se na sve sudove u Hrvatskoj.

Također valja istaknuti da su mirenje kao način rješavanja sporova među strankama prihvatile Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca pa i već spomenuti Hrvatski ured za osiguranje (HUO), koji su osnovali svoje centre za mirenje. U djelova-

nju tih centara posebno mjesto ima upravo Centar za mirenje HUO-a zbog činjenice da se na sudovima u Hrvatskoj vodi oko 30.000 parničnih postupaka zbog sporova osiguravajućih društava i osiguranička samo oko naknade šteta u automobilskom osiguranju.

Smanjenje broja sporova

O razlozima zašto postupku mirenja u sporovima treba dati prednost pred sudskim parničanjem podjednako uvjerljivo su na spomenutom stručnom skupu u Općinskom građanskom sudu govorili, kako predstavnici pravosudnih organa, tako i predstavnici samih osiguratelja. Otvarajući skup Ivica Pezo, predsjednik Općinskog građanskog suda u Zagrebu, na samom

početku je ocijenio kako je projekt mirenja i sve ideje koje iz njega izvire jedan od dobrih načina da se stanje u pravosuđu učini podnošljivijim. "Uz veću ažurnost pravosuđa moramo raditi i na smanjenju priliva predmeta i mirenje bi u tome moglo odigrati ključnu ulogu. Ilustracije radi, trenutno se na Općinskom prekršajnom sudu u Zagrebu, najvećem sudu u državi, vodi oko 30.000 parnica u naknadi štete, a mjesečno iz istog razloga imamo 900 novih tužbi", rekao je Pezo i dodao kako se na listi miritelja Centra za mirenje HUU-a nalazi 25 sudaca tog suda čime se i u praksi pokazuje velika volja da projekt mirenja zaživi i uspije na svim razinama.

Govoreći o početnim teškoćama u prihvaćanju projekta mirenja Ksenija Jakovčević, predsjednica Parničnog odjela Općinskog suda u Zagrebu, unutar kojeg djeluje i odjel za mirenje, naglasila je kako je na samom početku projekta prije dvije godine bilo dosta sumne. "Tražili su se i nalazili različiti razlozi za tvrdnju kako ta metoda alternativnog načina rješavanja sporova nije prihvatljiva u našim uvjetima. Međutim, projekt je krenuo, oformljen je odjel u kojem iz mjeseca u mjesec raste broj nagodbi. U travnju smo imali rekordnih 15 sudskih nagodbi u postupku mirenja. Naši suci miritelji osobno su jako zainteresirani, trude se maksimalno da strankama i njihovim opunomoćenicima pomognu u tome da sami pronađu rješenje spora", ističe Jakovčević. Njezina je ocjena da suradnja između sudova i centara za mirenje može značajno pridonijeti rješavanju velikog broja starih sudskih predmeta i postupaka u tijeku, ali i smanjiti broj novih sporova.

Bez troška za oštećenu stranu

S razlozima za osnivanje Centra za mirenje HUU-a prisutne je upoznao Hrvoje Pauković, direktor HUU-a, udruženja u čijem su članstvu i sva osiguravajuća društva koja

180.000 parnica

U Hrvatskoj je na općinskim sudovima u tijeku oko 180.000 različitih parnica. Od tih 180.000 pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu vodi se njih 82.000 što čini

43 posto svih parnica. Od tih 82.000 parnica oko 30 posto odnosi se na naknade štete, dakle na područje gdje bi se najlakše mogao primijeniti institut mirenja.

se bave autoosiguranjem, dakle djelatnosti koja brojem sudskih sporova zadaje itekakvu glavobolju sucima parničnih sudova. Pauković je odmah istaknuo kako je Centar osnovan odlukom svih članica HUU-a što pokazuje i veliku želju samih osiguravajućih društava za mirnim rješavanjem sporova i izbjegavanjem dugotrajnih i najčešće vrlo skupih sudskih parnica.

O velikom broju tih parnica rječito govori i podatak da se 31. prosinca 2007., samo s osnova automobilske odgovornosti, vodilo 12.000 sudskih sporova.

"Najjeftinija je šteta ona koja se mirno riješi u izvansudskom postupku", kaže Pauković. "Osnivanjem Centra dali smo poticaj osiguravateljima, odnosno oštećenim osobama da se sa svojim zahtjevima obrate najprije osiguravajućem društvu, a ne da odmah idu na sud. Ako se oštećene osobe ne uspiju dogovoriti s osiguravajućim društvom drugi korak je da pokušaju

naći rješenje u Centru za mirenje HUU-a. Za sud uvijek ima vremena".

Podržavajući svaki oblik mirenja koji može rasteretiti pravosuđe Pauković je također upozorio na veliku prednost rješavanja sporova u Centru za mirenje HUU-a. "Cijeli je postupak mirenja za oštećenu, uvjetno rečeno, slabiju stranu besplatan. Sve troškove mirenja snosi osiguravajuće društvo koje je ušlo u postupak mirenja, a to je i glavni razlog izuzetnih rezultata koje je Centar postigao u nešto više od godinu dana svog rada".

O kakvim je rezultatima riječ govorila je Nives Grgurić, tajnica Centra za mirenje HUU-a. Samo u prva tri mjeseca ove godine od 35 prijedloga za mirenje čija je vrijednost veća od 18 milijuna kuna, gotovo polovina je već uspješno riješena. "Uspješnost u rješavanju predmeta u godinu dana rada Centra je velika, što je važno, ali još važnije je da stranke koje se odluče na postupak mirenja, u slučajevima kad mirenje nije uspjelo, dobivaju bolji uvid u svoju pravnu poziciju i poziciju suprotne strane", kaže Grgurić. Kao dodatnu vrijednost mirenja ističe da se na jednom sastanku stranaka rješavaju sporovi koji su pred sudovima trajali ili bi mogli trajati godinama te da je pokretanje postupka mirenja vrlo jednostavno. Dovoljno je da stranka popuni obrazac prijedloga koji će naći na stranici www.huo.hr s osnovnim podacima o predmetu te da ga dostavi e-poštom ili faksom u Centar za mirenje HUU-a.

Srđan Šimac: Naš konačni cilj je da, uz razvoj instituta mirenja na sudovima, razvijemo mirenje prije sudova. Primjer takvog mirenja imamo u Centru za mirenje HUU-a koji je dobro prepoznao vrijednost tog instituta

Radno predsjedništvo: Hrvoje Pauković, Nives Grgurić, Dražen Jakovina, Srđan Šimac, Ivica Pezo, Ksenija Jakovčević, Mladen Sučević, Tajana Pajalić, Lidija Kralj (s lijeva na desno)

Mirenje prije suda

Izuzetnu pažnju prisutnih na skupu izazvalo je izlaganje Srđana Šimca, predsjednika Visokog trgovačkog suda u Zagrebu, po mnogima jedne od najzaslužnijih osoba za razvoj modela mirenja kao alternativnog načina rješavanja sudskih sporova. "Vidim mnoge koji su hrabro uplovili u miriteljske vode u vrijeme kad to mnogi nisu prepoznali, a neki ne prepoznaju ni danas. Ali mi smo zato tu da im pomognemo da prepoznaju vrijednosti instituta mirenja", rekao je Šimac. Po njemu sudovi su veoma zaslužni zato što je projekt mirenja dobro krenuo bez obzira što početne brojke za mnoge još nisu uvjerljive. "Ali mi smo tek na početku, kaže Šimac, počeli smo s mirenjem na Trgovačkom sudu u Zagrebu, pa onda u nekim općinskim sudovima, sada i na Visokom trgovačkom sudu Hrvatske. Obučili smo 150 sudaca izmiritelja i to je velika snaga. Svi su se oni dobrovoljno javili iako je prije nekoliko godina bilo teško dobiti bilo kojeg suca za razgovor o mirenju. Uz to, samo od studenoga prošle godine imamo 56 nagodbi u postupku mirenja i još mnogo postupaka u tijeku što govori da smo na pravom putu".

Za Šimca mirenje nije alternativa već drugi put do pravde, drugi način rješavanja spora. "Sudovi time pružaju strankama jednu novu uslugu jer nagodba o mirenju je zapravo sudska nagodba" Obračajući se prisutnim sucima u dvorani Šimac je

Tajana Pajalić: Uz brzinu, efikasnost, fleksibilnost, financijsku isplativost i povjerljivost mirenje ne završava osjećajem pobjednika i pobijeđenog, već osjećajem da su svi pobijedili

Što je mirenje?

Mirenje je oblik posredovanja u kojem stranke rješavaju vlastite sporove pod vodstvom i uz pomoć neovisne treće strane - izmiritelja (medijatora), tijekom kojeg se traži rješenje u najboljem interesu stranaka. Mirenje (medijacija) pred sudom je dobrovoljan, neformalan, povjerljiv, brz i besplatan postupak. Uspješno mirenje (medijacija) završava se nagodbom čiji oblik i sadržaj određuju same stranke, a ona se, nakon što su se stranke dogovorile o njezinu sadržaju, sklapa

Prednosti mirenja

Sudski postupak je javan, a postupak mirenja tajan (sve izneseno tijekom postupka mirenja ostaje povjerljivo i ne može se upotrijebiti u ili izvan parničnog postupka). Sudski postupak je strog i formalan, a postupak mirenja neformalan i elastičan, te se odvija u ugodnom ambijentu i ozračju. U sudskom postupku stranke sebe i suca uvjeravaju u svoj pravni položaj na temelju zakona, a u postupku mirenja važni su interesi stranaka, a ne temeljenost njihovih zahtjeva na zakonu.

U sudskom postupku sudac umjesto stranaka donosi odluku o njihovom sporu, a u postupku mirenja o vlastitom sporu odlučuju same stranke (vlastito rješenje spora).

naglasio kako ne trebaju slušati one koji im govore: Sudite, a nemojte miriti. Mirenje je sastavni dio sudačkog posla, ali na mnogo brži i jeftiniji način koji donosi zadovoljstvo svim akterima u sporu. "Naš konačni cilj je, naglasio je Šimac, da uz razvoj instituta mirenja na sudovima razvijemo mirenje prije sudova. Primjer takvog mirenja imamo u Centru za mirenje HUO-a koji je dobro prepoznao vrijednost tog instituta. Dobro je i što je ta usluga za oštećenu stranu besplatna jer se time pomaže da ona što prije zaživi u široj javnosti".

Za Dražena Jakovinu, suca Županijskog suda u Zagrebu, uvođenje instituta mirenja bila je avantura za koju se nije znalo kako će završiti. Postojala su određena iskustva iz nekih europskih država, ali i tamo je institut mirenja počeo donositi rezultate tek 10 do 15 godina nakon njegovog usvajanja. "Riječ je o složenom procesu i najvažnije ga je medijski dobro prikazati javnosti kako bi ga i ona prihvatila u većoj mjeri", kaže Jakovina. Ulazak Hrvatskog ureda za osiguranje u projekt mire-

Sudska odluka stvara pobjednika i gubitnika i često je njome nezadovoljna i stranka koja je uspjela u sporu; u postupku mirenja obje su stranke pobjednici jer su postigle nagodbu od obostranog interesa, uspjeh stranaka u parničnom postupku je neizvjestan, a nagodba u mirenju za stranke isključuje rizik moguće nepovoljne sudske odluke. Sudskom presudom narušavaju se i onako poremećeni odnosi između stranaka u sporu, a nagodba u postupku mirenja sve sudionike čini zadovoljnim i omogućuje zadržavanje njihovih dobrih odnosa u budućnosti.

Sudski postupak je dugotrajan i skup, a postupak mirenja je iznimno brz i besplatan.

nja smatra i hrabrim i dobrodošlim jer "bitno je da se sporovi iz osiguranja koji još nisu došli na sud usmjere prema centru za mirenje HUO-a, da se time uspostavi novi slijed u mogućnostima za rješenje spora", rekao je Jakovina.

I predstavnici osigurateljne industrije pružili su punu podršku projektu mirenja. Lidija Kralj, direktorica Sektora za upravljanje procesima naknade šteta Croatia osiguranja d.d., smatra kako institut mirenja treba što više približiti javnosti budući da svaki sudski spor u naplati štete košta osiguravajuće društvo četverostruko više nego ako se stvari riješe nagodbom. Tajana Pajalić, direktorica Službe za obradu sudskih i međunarodnih šteta Allianz Zagreb d.d. bila je vrlo precizna u nabranjanju prednosti mirenja: "brzina, efikasnost, fleksibilnost, financijska isplativost i povjerljivost". Iskustva Allianz-a u procesima mirenja su izrazito pozitivna, a kao njihovu posebnu odliku Pajalić navodi da oni "ne završavaju osjećajem pobjednika i pobijeđenog već osjećajem da su svi pobijedili".

Općoj podršci razvoju instituta mirenja pridružio se i Mladen Sućević, glavni tajnik i ravnatelj Centra za medijaciju Hrvatske odvjetničke komore, naglašavajući kako govori u ime hrvatskog odvjetništva.

Iako na samom skupu nisu doneseni neki zaključci oni se nameću sami po sebi. Prvo, institut mirenja kao način rješavanja sporova morao bi se što više približiti široj javnosti koja, kako je to i rečeno, nije dovoljno upoznata s tom mogućnošću i svim njezinim prednostima pred sudskim parničanjem. I drugo, nesumnjivo je da je institut mirenja jedan od bitnih aduta u rasterećenju pravosuđa te da bi mu se na svim razinama trebala pružiti puna podrška.

Zvonko Gajski ■